

niszter és sokoldalúan művelt, sőt tudós férfi volt. Épen ez a Hemal effendi, ma Hemal pasa, volt az, ki fejedelmi növénydekének kiválóbb kitanúságairól az első híreket elterjesztette, s e hírek szerint türelem, emlékező tehetőség és itélő erő dolgában valósággal már korán kivált testvérei közül. Tízennyolczadik évéig, tudniillik mig atyja élt, a fiatal Hamid igen sokat volt Resid pasa családi körében, név szerint Ali Ghalib pasa házában, azaz nőtestvérénél Fatima szultánánál, ki őt különösen szerette s időnként ajándékokat is (ha jól emlékszem, egyebek közt egy nagyító üveget) hozatott számára Európából. A fiatal herceg már akkor is szerette a mezőgazdaságot és kertészetet, s több napon át is igen szívesen időzött azon a „csiflik“-en (falusi jószág,) melyet neki atyja ajándékozott.

Hogy azóta mi lett belőle; hogy nagybátyja uralkodása alatt a közel tizenöt évig tartó, szigorú elzárkózottság minő változásokat idézett elő lelkében: arról alig mondhatni valamit.

Az ozmánok fiatal fejedelme közép-termetével, nyulánk, de egészséges alkattal, fekete, tízes szemeivel nem tesz kellemetlen benyomást. Hallgatag, de épen nem komor, vagy sötét kedélyű, a mint állították róla, egy szóval szívesebben hallgat, mint beszél. Szófukarságával összefügg egyéniségének egy másik jellemző vonása is: a takarékoság, melyet testvérei és atyjafiai sokszor vetettek szemére; de fősvénységéről, a mit a tékozlásukról híres török udvari körök emlegettek, szó sem lehet. Abdul Hamid szereti háztartásában és pénztárában a rendezett viszonyokat, asztalán a természetes ételeket; a szesz italok élvezetének soha sem volt különös barátja. Ezekből magyarázható, hogy nemcsak adóssága nincs, hanem atyjától örökölt csekély vagyonát is annyira gyarapította, hogy mindig egyike volt s ma is egyike az Ozmán család legvagyonosabb és legrendezettebb pénzügyi viszonyok közt élő tagjainak. Hogy azonban Abdul Hamid szultán mennyire fog Abdul Hamid herceghez hasonlítani, azt csak gyamitani lehet; bizonyosat mondani róla nem.

Még csak egyet kell megemlítenünk. Nevezetesen az új szultánnak a ros akarat által híresztelt ellenséges indulatát a reformok iránt s ezzel összefüggő ó-török hajlamait. Sajnálattal említem, hogy vannak Európában hírlapok, melyek nem állják azt híresztelni, hogy a török fejedelmek és államférfiak ma is szerelmesek a régi „ázsiai állapotokba“ s hazájok üdvét a nyugoti kultúra megvetésével a régi uralmi rendszerben keresik. Efféle dőreségek jól illenek az orosz rágalmak sorába, de nem a neutralis, humanisztikus Európához. Mindenesetre voltak a törököknek örült fejedelmek, mint Abdul Aziz, és önző, rövidlátó nagyvezérek, mint Mahmud Nedim; de még ezek is távol, igen távol állottak a retrograd eszméktől. Sokat megtagadhatunk a törököktől, de egyet semmi esetre sem: azt nevezetesen, hogy elég józan eszűk van annak belátására, miszerint a régi eszméihez való visszatérés az egész Nyugottal való harcra s a gyors és bizonyos bukást jelentené és vonná maga után, és hogy ennél fogva egy ilyen törekvésű szultánnak nem a trónon, hanem a bolondok házában lenne a helye.

Vámbéry Ármin.

József nádor.

(1876. szept. 3.)

Koszorúzd meg szobrát, népem!
Sokat mond ez agg szobor!
Elszakadtál egykor tőle,
Ne feledd el jövendőre:
Neki mivel tartozol.

Emlegesd meg nagyjaid közt,
Végig nézve a hazán!
Bajjal, gonddal bár tetézz:
Állj meg néha visszanézve
S áldd meg szívből, igazán!

A multaktól elszakadhat
Hit, remény, vágy, szenvedély:
Jövőért küzd a jelenben,
S mind felejt el küzdelemben,
De a hála visszatér,
De a hála visszatér!

Kalocsay Kristóf.

Az amerikai vadásztársaság.

Mayne-Reid után
Vajda Jánostól.

III.

A vizár és a párducz

A társaság a következő napok egyikén egy párduczot ejtett el. Az eset ugyan elég izgalmas volt, de rendkívüli részletek nem merültek föl. Este aztán természetesen a beszéd tárgya mind csak az állatfaj körül forgott.

Bradley Izsák, ki az Egyesült-Államokban „az öreg Ike, vagy a farkasölő“ melléknévvel ismert, a következő esetet beszélte el: „Mintegy tizenöt éve lehet, hogy a Vörös-patak partjain meglepedtem, körülbelül ötven mérfölddel a Nacketsohn alul, és ott egy kalyibát építettem magamnak. Nőmet és két gyermekem Mississipp államban hagytam, azon szándékkal, hogy majd tavasszal fölkeresem őket. Tehát, a mint önök gondolhatják, egyedül voltam, egészen egyedül, mert egyedüli társam csak egy vén kanca lovam, s egy verem egy balta és a mi alattomban értődik, jó karabélyom volt.

Már csaknem készen volt kunyhóm, még csupán néhány nyílást kelle rajta vágnom és tűzhelyt építenem, midőn egész munkámat tönkre tette egy oly borzasztó árvíz, minők csak Louisiana-ban fordulnak elő.

Éjszaka volt, midőn kezdetét vette; kunyhóm egy lejtőjén fekvőm alva, s az első figyelmeztetés, melyben a romboló elem részletetett, a víz hidege volt, mely takaróm lepedőjét átnevesítte. Első álmom igen gonosz volt, épen azzal vesződtem, hogy nagyon esett és majd a Mississippibe fultam; egyszerre fölébredtem s nem sok időbe került meggyőződnöm, hogy a valóság előtt állok. Mint valamely ijedt őz, olyat ugrotam s kerestem az ajtót tapogatózva.

Sikerült azt kinyitnom; mily iszonyu lát-

vány! a mennyre elláthatam, viz mindenfelé. Első gondolatom volt karabélyom; gyorsan visszatértem a házba és kezembe kaptam.

Második gondolatom jó öreg kanczám volt. Egy fához kötöttem volt kunyhóm mellett, és már ijedten kezdé nyeríteni. Hasig vízben találtam, rugdalózva, ficzánkolva és a fát kihuzni igyekezve, hogy elszabadulhasson; nem volt rajta csupán a kötőfék, a nyeret és a kantárt mellőle elvitte az ár. Rávettem magamat hamarjában, a nélkül, hogy tudnám, mely irányban induljak el. Ugy látszik, hogy az egész táj víz alatt van, és az ár egyre mélyebb lesz. Legközelebbi szomszédom mintegy tíz mérföldre lakott s tudtam ugyan, hogy az vízmentes emelt helyen lakik, de miként érjek oda? Éj volt, eltévedhetek, és egyenesen a Vörös-patakba érhetek. Egy perc sem volt pedig vesztetni való. Kétszer-háromszor sarkantyut adtam lovamnak s ez megindult, a hogy tudott. Öt perc múlva a prairie határára voltunk, a hol minden mélyvízben állt. Szerencsémre láthatam a fák, melyek a mezőség szélén voltak. Egyebek közt ott láttam egy cziprus-berket, melyet könnyen kivehettem, s tudtam, hogy az szomszédom lakása előtt van. Ekkor újra megsarkantyuztam lovam, mely azután éj irányban elindult. Alig tettem két mérföldet, midőn tapasztaltam, hogy az áradás rohamosan növekedik, mert lovam egyre mélyebben süllyedt alá.

Nem gondolhattam arra, hogy visszatérjek; lovam bizonynyal a vízbe ful, ha a tetőket el nem érem. Ennél fogva biztattam szóval állatomat, hogy tegye meg a mi tőle telik, s egyenesen előre haladtam. A szegény pára jól tudta, hogy itt veszedelemben vagyunk, minél fogva nem is volt szükség sarkantyura, összeszedte egész bátorságát, az meglátszott rajta. De a víz egyre nőtt, elannyira, hogy már lovam válláig ért. A helyzet igen nyugtalanítóvá lön és még alig voltunk feleuton. Egy pillanatig úgy vettem észre, hogy a víz egyszerre egészen mély lett, mintha örvénybe értünk volna. Lovam fújt, lihegett, s oly mélyen merült a vízbe, hogy annak hullámai övemig értek. Csakhamar fölemelkedtem ismét, de mozdulatai változásából kivételtem, hogy többé lába nem éri a földet. Ő már uszott, és minden perczben érezvén, hogy egyre jobban süllyed, be kelle ismernem, hogy erje nemsokára kimerül a kétfős teher alatt.

Egyszerre arra gondoltam, hogy ha leszállok hátáról és csupán farkába kapaszkodom, valamivel tovább lesz képes magát föntartani. Késedelem nélkül a vízbe csusztam és hosszú szőrébe fogódtam. E mód segített eleinte, könnyebben uszott, de csak lassan haladtunk e roppant víztömegben és kezdém reményemet vesztetni. Így vontatott engemet lovam, mint valamely gőzös a maga uszályát, egy negyed óráig, midőn valami fekete tárgyat pillanték meg, mely előttem uszott; az éj egyre sötétebb lett, de mégis kivehettem, hogy ez egy darab gerenda. Azonnal egyet gondoltam, tudniillik, hogy a gerendán megmenntem magamat. Megszabadulván tőlem, lovamnak több esélye lesz a menekülésre valahol tán szárazra jut. Bevárva tehát, hogy kissé közelebb legyünk, eleresztém farkát, a fadarabra ugrottam, s azt egész erőmből megragadtam. Lovam tovább uszott, észre se véve tán, hogy farkát eleresztém; eltűnt a sötétségben.

Csakhamar észrevettem, hogy gerendám a sekély felé halad; mivel a víz sodra már nem volt oly igen erős. Épen, mivel derékig vízben usztam, a gerenda közepére igyekeztem fölkapaszkodni, midőn egyszerre észrevettem, hogy

* A „mille“ alatt itt angol mérföld értendő, mely a földr. mérföldnél jóval kevesebb.

a szálfá tulsó végére valami szintén súlyos test kapaszkodik föl.

Ki lehet e vendég? Tán valamely menekvő társ?

Hát biz ez nem volt más, mint egy jókora fenevad, s a sötétben parázsként égő szemeiről ismertem föl, hogy ez nem lehet más, mint egy hatalmas párducz!

Megvallom, uraim, miként e pillanatban olykép voltam meghatva, hogy azt ki nem fejezhetem. Nem ügykeztem tovább a szálfá dereka felé, sőt visszahátráltam egészen a másik végére, egész odaig, a melynél tovább már nem lehetett.

E helyzetben maradtam sokáig, mozdulatlan, attól tartva, hogy legkisebb mozdulatom e vadállatot támadásra ingerli.

Nem maradt egyéb fegyverem, mint csupán a ökésem, mivel puskámat azon perczben, midőn lovamról lecsusztam, a vízbe ejtém, és az természetesen azonnal az özőn fenekére ült.

Távol attól, hogy a párduczra haragra kelni akartam volna, csupán arra határoztam magamat, hogy nem szólok hozzá, a mig engem békében hagy.

Igy usztunk vagy egy jó óra hosszáig a nélkül, hogy egyikünk is arra gondolt volna, hogy megmozduljon. Szemtől szembe ülve egymással, midőn időnként a víz hullámzása megrendítte a szálfát, egy-egy önkéntelen bököt vágtnak egymásnak, mint valami himbán játszó két gyermek. Ez egész idő alatt jól láttam, mint szegezi rám szemem ellenfelem; az igaz, hogy én se vettem le róla tekintetemet csak egy másodpercznyire sem. Tudtam, hogy ez az egyedüli mód őt némi tiszteltre kényszeríteni.

Arról tanakodtam épen, miként fog mind ez végződni, midőn azt vettem észre, hogy egy erdőhöz közeledünk; csak két mérföldnyire voltunk már attól, de viz takart mindent, csupán a fák hegyeit láttam. Gondoltam, hogy majd ha tutajunk az ágak közt halad, megragadom a kedvező alkalmat, s egy fára fogok fölkapaszkodni, a nélkül, hogy valamit szóljak utitársamnak.

E pillanatban, egyenesen előttünk, valami szigetfele szárazföld kezdé föltűnni. Ez valójában nem más volt, mint egy emelkedetebb földdarab, melyet már több ízben láttam a mezőség e részén.

Mentő szállám utiránya után itélve úgy számítottam, hogy az mintegy husz méternyire fog elhaladni innen, minél fogva azonnal elhárítottam, hogy ott ki fogok kötni, a mint az alkalom engedi, engedvén a párduczot magánosan folytatni vízi utazását.

Mikor már közelebről láttam a szigetet, úgy tetszék, mintha bokorféleképet vennék észre fölületén, holott tudtam, hogy annak színe egészen sima volt ezelőtt. Csakhamar fölföldöztem, hogy e püpek mind megannyi állatok. Többnyire dámvadok voltak, de egy más, szarvasnál nagyobb állatot is pillanték meg közöttük, s ez, ugy gondolám, az én lovam lehetett. Elválván tőlem, a szegény pára követte az áramot és ösztönszerűleg egyenesen a szigetre kapaszkodék föl.

A vízbe merültem tehát, de a mint ismét fölbuktam, valami hatalmas loleszanás zaja ütötte meg fületem. Rögön fölré tekintve, néhány ölnyire látom a párduczot, mely szintén ott-hagyta menedékét és velem egy irányban uszott.

Eleinte azt hittem, meg akar engem rohanni, és hogy minden eshetőségre készen legyek, elővettem erős ökésemet, másik kezemmel folytatva az uszást. De ellenkezőleg a párducznak sem volt ideje a harcra, uszott ő is, a mint tudott, nyilván nem levén más célja, mint szárazra jutni a nélkül, hogy magát terhelje,

és ekként usztunk szépen egymás mellett, a nélkül, hogy egy szót váltottunk volna egymással.

Részemről, a mint önök ezt ugy is kitalálhatják, nem igyekeztem sebességben versenyezni a párduczral; jobbnak találtam megelőzteni magamat, semmint hátam mögött hagyni őt vagy combjaim közé eresztetni.

Ennél fogva ő volt, ki először a partra lépett, és a zajból, mely taládt, a remegésből, mely elfogta a sziget lakóit, következtethettem, hogy váratlan megjelenése némi megindulást keltett közöttük.

Egy kerültöt tettem, hogy a párducz közvetlen zomszédságából meneküljek; kezeim egy szikla sarkába akadtak, és csöndesen a halomra másztam.

Alig értem ki a vízből, éles nyerítés üdvözölt, mely mondhatlan örömmel töltött el. Ez az én vén kanczám hangja volt, ki megismert, s azon perczben a szegény állat vállamhoz törülte orát. Megragadtam kötőfékét és hátára szöktem, mivel még mindig tartottam a párduczról. Ez tetszék előttem az egész szigeten a leghibtosabb helynek, holott pedig az még sem volt egészen biztos.

Körülnéztem s vizsgálni kezdettem az új társaságot. Épen virradt a nap, s kivehettem már a tárgyakat. Itt volt mindenekelőtt a párducz. Megolvastam négy dámvadot, egy tíz ágas szarvast és három tehenet s egészen közel egy vadmacskát, háta mögött egy fekete medvét, mely akkora volt mint egy bölény. Azután néhány ürge, menyét, egy pár szürke farkas közvetlen zomszédságában, végre egy patkány, egy kis nyest s több efféle apróság.

Ha már nagy volt meglepetésem ezen állatok együtletén, egészen elcsodálkoztam, midőn tapasztaltam, mily békében vannak egymás mellett. A párducz épen a dámvadok mellett, melyek máskor futni szoktak közeledtek, s nem messze a farkasoktól, a medve szintén egészen közel a többi apróbb négy lábúhoz. Itt voltak mindnyájan, mintha egész életüket egy kalitkában töltötték volna, nem is ügyelve egymásra, olyannyira megrémítette őket a borzasztó özőnvíz veszélye, melyben mindannyian forogtak.

En azonban attól tartottam, hogy a párducz és a medve azonnal meg fognak támadni bennünket, a mint a víz apadni kezd; annál fogva az egész idő alatt, mit a dombon töltöttem, mozdulatlan maradtam és lovamtól nem távoztam. De sem a párducz, sem a medve semmi ellenséges indulatot nem tanúsítottak egész napon az a következő éjen át.

Másnap, már napkelte után, tapasztaltam, hogy a víz apadni kezd.

A mint azt azután eléggé alacsonyok láttam, szépen leveztem a dombról lovam, s hátára kapva, elváltam zomszédaimtól a nélkül, hogy istenhozzátot mondtam volna nekik. Lovamnak a víz még mindig hasig ért, annál fogva biztos voltam benne, hogy az állatok csak uszva követhetnének; de ugy látszik, hogy erre egyikük se gondolt.

Utamat egyenesen szomszédom lakásának vettem, melyet mintegy három mérföldnyire megpillantottam, és kevesebb mint egy óra alatt ajtaja előtt voltam.

Alig néhány szót váltottam vele, nagyjából előadva kalandomat, és kértem őt, kölesönözze nekem egyik puskáját (szerencsére kettő volt neki), egyszersmind fölszólítva őt, hogy kövesen engem lóháton. Azonnal megindultunk a szigetre.

A vadállomány már nem volt egészen ugyanazon állapotban, melyben otthagytam.

A vihar apadásával a párducz, a vadmacska

és a farkas nekibátorodtak. Az apró állatoknak már csak a szőre volt; a szarvastehenek egyikét is már félig megették.

Szomszédom az egyik oldalán ment a szigetnek, én a másikon, közelebb közelebb, ekként beostromzálóva annak lakóit.

Első lövésre leterítém a párduczot, társam hasonlót cselekedett a medvével, mig aztán végeztünk a farkasokkal is. A dámvadok pedig már nem nagy dolgot adtak. Azután a medve és a dámvadok husából fölraktunk lovainkra, a mennyit elbírtak.

Az özőn lefolyván, megtaláltam puskámat is. A mezőség közepén volt, félig elborítva az iszap- és homoktól.

Az esemény, melynek csaknem áldozatául estem, nagyon érezhetőleg bizonyítá be, mily rosszul választottam ki a pontot a tanyaeépítésre.

Ennél fogva másikat kerestem, s amint megtaláltam, azonnal jó kedvvel fogtam hozzá a munkához. Tavaszra minden készen volt, azután a Mississippin visszafordultam, hogy nőmet s gyermekeimet magammal hozzam.

A szegedi „nagy napok“.

(Az 1876-ki iparkiallítás alkalmából.)

Mire e sorok megjelennek, a magyar Alföld emporiuma, Szeged, a kegyelének, a művelészetnek s a munkának megulte ünnepe; mind a három irányban lerőta adóját, teljesítette hazafiúi kötelességét.

E visszatekintésnél leginkább a munka lebeg szemem előtt, az a békésen hódító és fejlesztő hatalom, melynek győzelmeihez nem csak a fény, hanem a jóllét, az áldás is csatlakozik; mert ez az a hatalom, mely, a miként egyedüli megváltója és üdvözítője volt a nagy, mivel államoknak — ugy egyedüli megváltója és üdvözítője lesz a magyar nemzetnek — les, ha a nemzet erős akarattal e hatalomba veti bizodalmat, s e hatalmat önmagából kifejti.

A „nagy napok“ alatt azonban nem azokat értem, a melyek Szeged falait az ünnepek zajával megtöltötték. A „nagy napok“ a korábban letint „szegedi napok“; de a melyeknek eredménye, mely gyakorlati és nagy, még most is ott áll, hatott a jelenre, hatni fog a jövőre. Én ezekről akarok itt egyet-mást elmondani.

Az idei, 1876-ik évi tavasz borzasztó emlékei még mindnyájunk előtt élnek.

Igazán „egy jajszó“ töltötte be az országot, mert kínos kamaráját, a melytől fennmaradása függ, oly mérhetetlen vízáradás fenyegette és érte is, a minőt a krónikák egy században aligha egyszer bírtak feljegyezni.

A ki megőrzé higgadságát s kifejthette észlelő tehetőségét, az észre is vette, hogy a vész napjaiban az intézkedések főleg két irányt követtek: életmentés és a sujtottak anyagi segélyezése. Mind a két irány a már bekövetkezett csapást tartotta szem előtt. A védekezés, az bizony igen gyengén állott a gyakorlatban, s leginkább csak abban nyert kifejezést és elég sajtóságot jelleget, hogy országszerte a kormány feladatának tekintett! A kormány, mely csak azon eszközökkel rendelkezik, a melyeket az országból merít, országos csapások idején, épen e csapások folytán, természetesen nem fejthet ki kellő erőt, nem mivelhet csodát, legkevesebb akkor, midőn semmi pénz, semmi parancs, semmi szó, hanem csak a rögön foganatba vett munkának erélyes alkalmazásában rejlik a siker. A hol ennek tudata minden egyes polgárban él, s a hol e tudat minden egyes polgárt legjobb erejének czél szerű kifejtésére ösztönöz, ott sok „országos csapás“ veszi el országos, tartósan sujtó jelleget. Hogy ez valóban ugy van, ezt Szeged városa fényesen bebizonyította.

Az árvízfenyegette és sujtotta számos város és helység között csupán csak kettő volt, mely helyesen fogta fel a dolgot, a szerint cselekedett és — ez a földolog — győzött is.

Egyike e városoknak Szeged, melyre a Tisza, a Maros és Körös vizei halhatlan rohamokat intéztek; a másik Apatin, melyre a Duna reá rott.

Szegeden csak egy pillanatig került felszínre az oly megmosolygott hirre jutott „M. T.“

betű (mentő társulat), a következő pillanatban már feltalálta magát a polgárság, s kimondta az egyedül gyakorlati elvet: *nem életmentésről, hanem arról kell gondoskodni, hogy a víz az életet ne fenyegetse, a város határába be ne jusson.*

A mily gyakorlati oly nagy szó volt ez, mert egy rohanva közeledő veszedelmet és har-

A legveszedelmesebb pont a peresórai keresztöltés volt, mely egy magaslat és a Tisza-szabályozás védművei között 2700 ölnyi vonalat képez és csak a rendes tavaszi áradásoknak felelt meg némileg. E töltést tizenkét ezernyi, éjjel nappal végrehajtott napszám, három nap alatt védelmi, nyolcz nap alatt egészen biztos

hogyan lehetetlen volt előre meghatározni, vajon a leghősiesebb védelem ellent állhat-e a víz hatalmának? a polgárság nyomban még egy második, belső védvonal létesítéséhez is hozzáfogott. E végre az alföldi vasut töltését szemelte ki, s ezt 2800 ölnyi hosszúságban felszerelte, úgy, hogy a vasut vágányát beljebb tette s az

1. Belső védvonal töltés kívülről, a fenyegetett oldalról (Alföldi vasut 97. órház Szegednél). — 2. Belső védvonal töltés belülről. (Szeged alf. v. 97. órház). — 3. és 7. Szegedi nők. — 4. és 5. Szegedi férfiak a védmunkánál. — 6. Belső védvonal a fenyegetett oldalról (Alföldi vasut szegedi indóháza). — 8. Peresórai laktanya a külső védvonalon. — 9. Munkások a peresórai töltésnél.

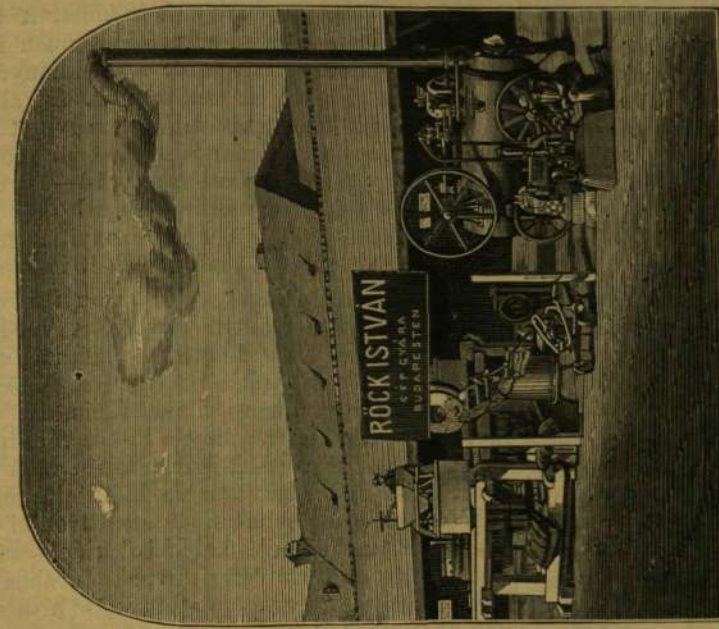
A SZEGEDI VÉSZ NAPJAIBÓL. — (Herman Ottó eredeti rajza után Jankó János.)

minékétezer folyó öl, tehát teljes nyolcz mért földnyi hosszú védvonal felszerelését s nagy részben létesítését jelentette!

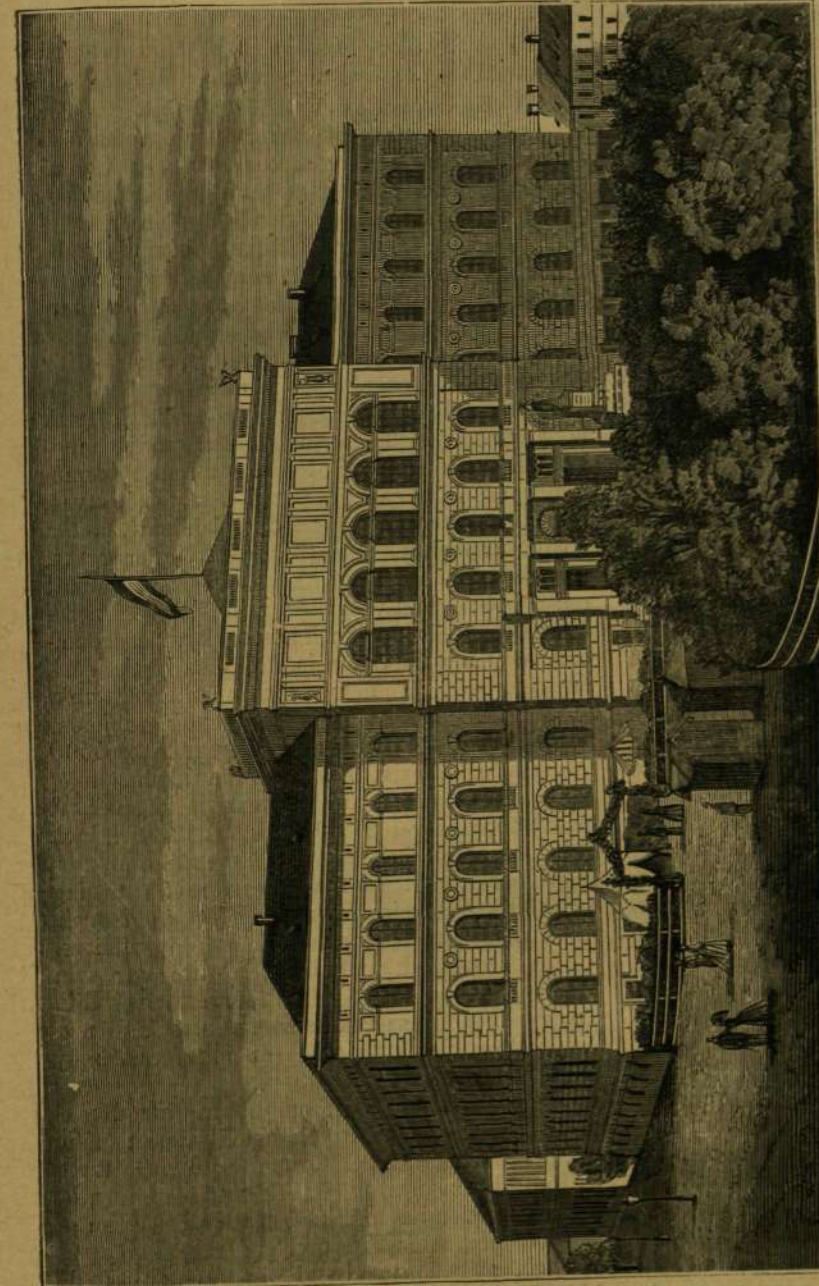
De igaz is, hogy a nagy elhatározásnak az erély is megfelelt. A polgárság lemondott a rangkülönbségről, még pedig határozatilag, azután hozzálátott a munkához.

állapotba helyezte, úgy, hogy 26 lábnyi vízállásnak megfelelően, tehát közel 2 méternyire a vasuti vágány felett, felemelte, a fenyegetett oldalról kideszkázta és kellő karózzal és gerendázzal ellátta! Ez a munka nyolcz nap alatt létesült és eredménye volt összesen ötvenezernyi napszám, a melyben az egyszerű föld-

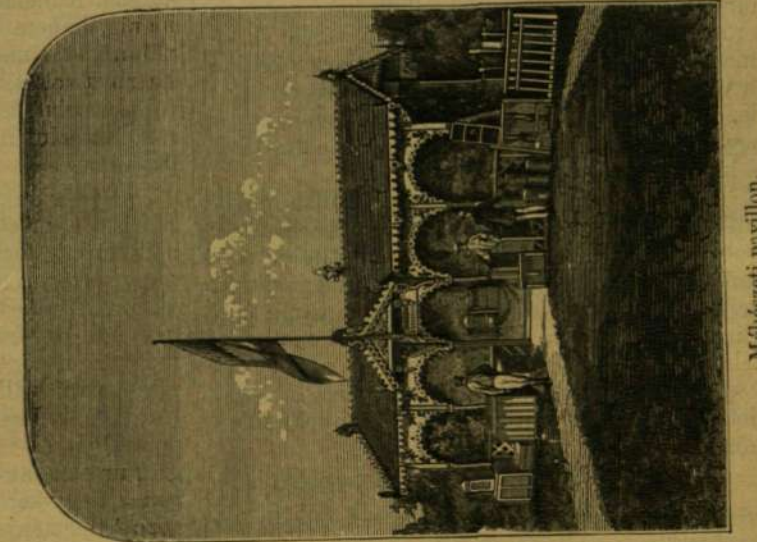
igly megerősített töltést, 26 lábnyi vízállásnak megfelelően, tehát közel 2 méternyire a vasuti vágány felett, felemelte, a fenyegetett oldalról kideszkázta és kellő karózzal és gerendázzal ellátta! Ez a munka nyolcz nap alatt létesült és eredménye volt összesen ötvenezernyi napszám, a melyben az egyszerű föld-

A gépkiállításból.

A kiállítás főhelyisége: a szegedi főreáliskola.

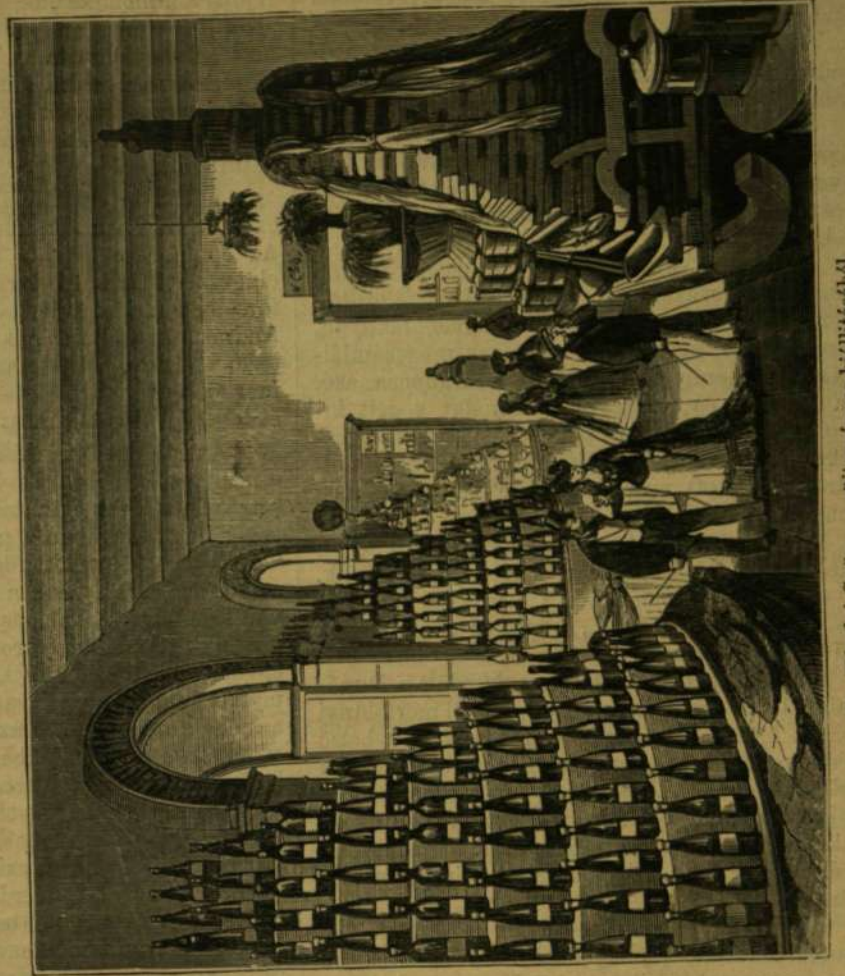

Művészeti pavilon.

A gépkiállításból.

Az osztrák államvasút-társaság gyűjteményes kiállításából.

Gr. Károlyi György gyűjteményes kiállításából.

A SZEGEDI KIÁLLITÁSRÓL. — (Rajzolta Haskó Ferencz.)

tyuzva, vágattak az üldözött nyomában. A távolság percéről percze fogott közöttök.

Valami fél óráig mégis kívül tudta tartani magát üldözői ló-távolán — de érezte azt is, hogy lóva lankad, s minden perczen attól remegett, hogy megbotlik valamiben az uton, s elbukik és gazdáját a tatárok kezébe adja.

A hajnal ezalatt annyira világosodott, hogy bár a nap nem jött még fel, a keleti láthatár egészen kiderült, s két verstny távolban egy halvány-szürke szalagot lehetett látni. Ez az Obi folyó volt, mely délnyugatról északkeleti irányban folyva, tünt föl a futók előtt. Partjai csak a sík pusztá mezői voltak.

Strogoffra ismételve tüzeltek üldözői, de még egyszer se találták el; ő is vissza-visszalövedezett s revolvere minden lövésével egy-egy üzbeket terített földre. De végre is, ez az üldözések az ő hátrányával végződhetett. Lóva nem bírta már tovább — de szerencsére az Obi partjához ért már. E perczen az üzbek alig voltak ötven lépésnyire mögötte.

Visszafordulva nyergében...

erőfeszítéssel elérte a fulsó partot és eltűnt a sás között.

Az üzbek káromkodva néztek utána; de nem látrán folbukni többé a vízből, azt hittek odavesztett.

Strogoff most aránylag biztonságban volt; de helyzete azért veszélyes és kétségbe ejtő maradt. Ló nélkül, lelmi szer, minden emberi segély nélkül maradv, mindenfelől a portyázó tatárok által fenyegetve, s ezéjától még jó messzire állott.

— Isteneimre, el kell azt érnem mégis! — esküvék magában, felelve mintegy a kételyeknek, melyek önkénytelenül keletkeztek oly bátor szívében.

(Folyt. követe.)

Egyveleg.

— **Közoktatás-ügy Japánban.** Az amerikai százados ünnepély alkalmával tartott nemzetközi számos népes összejövetelek egyikében, dr. Murray,

seglete az újabb időben annyira szaporodott, hogy a mintaiskolák alig képesek elég új tanítót szolgáltatni. 1874 végén Japánban a 20.688 elemi iskola közül 7595 azon évi szaporulat volt, s a tanítók összes száma 38.365 volt. Jelenleg (1876) már 30.000-re lehet tenni az iskolák számát. A tanulók száma 1874 végén 1.739.422 volt mely számból 402.118 azon évi szaporulat. De ma már a tanulók száma jóval meghaladja a 2 milliót. Végre a gyülekezet egy tagjának közbevetett kérdésére kijelentette az előadó, hogy nótanítók nagyon kevesen vannak Japánban.

— **Érdekes régi leletek.** Pompeji romjai közt nem régen igen sok arany és ezüst ékszert találtak ama két férfi-csontváza közt, kik valószínűleg menekülés közben futtak meg. A lelt tárgyak közt legértékesebb volt két arany karpercz, melyek lánczúval összekötött 13 pár falgömbből álltak, továbbá egy lánczművi nyakék, gyűrűk, fülbevalók stb. Azonkívül találtak igen sok ezüst- és bronzpénzt is.

— **Az adó növekedése Angliában.** Hogy miként növekedett az adó Angolországban, azt kimutatja a „Bankers' Magazine,” mely 1066-tól kezdve egész

— a mint a ló elmerült alatta...

STROGOFF MIHÁLY UTAZÁSA.

Az Obi partja egész hosszában elhagyott, sem komp, sem csónak, egy kis lélekvesztő sem mutatkozik sehoh.

— **Bátorság, jó lovam!** — kiálta Strogoff. — Rajta, még egy utolsó erőfeszítést!

Ezzel a folyamba vetette magát lovával, s uszni kezdett a fél verstny széles vízen át. A folyam mély volt, hogy a lónak egyszerre uszni kellett; sebés is, hogy nehezen lehetett haladni keresztbe. Csak a végszükség igazolta a merényletet.

Az üzbek lovasok megállottak a parton s haboztak: utána ugorjanak-e?

Most a pendsa-basi fölemelte puskáját, czélba vette az uszó lovat. A lövés eldördült s a ló, vékonyan találva, megrogyott lovagja alatt.

Ez, észrevéve a veszélyt, gyorsan kiszabadította lábait a hengyelből, abban a perczen a mint a ló már elmerült alatta. S a feje körül süvöltő lövegápor elől (melyet egyszerre tiznél több puskás küldött utána) még elég jókor lebukni, uszva menekült tovább — mig roppant

Japánból, az ottani közoktatási állapotokról szólván, mindenekelőtt kijelentette, hogy Japánban is szintegy megvannak gyűződve, mint a világon mindenütt, arról, hogy az iskolarendszer legfontosabb eleme a tanfelügyelet. A japáni kormány különböző ágai közt a közoktatási egyik legfontosabb. Az ország hatvan s egynehány kerületre van felosztva, melyek mindegyikének saját helyi kormánya van, de alárendelve a központi kormánynak. Az iskolák háromfélék: a felső tanodák, u. m. egyetemek és műegyetemek, melyek a központi kormány egyenes rendelkezése alatt állanak; míg a közép és elemi iskolák, melyek a helyi kormány igazgatása alatt, de a központi kormány felügyelete alatt s részben annak segélyével is tartanak fenn; részben pedig adókievítés útján s részben önkéntes adományokból is fedezik szükségüket. Az államiskolákat a tanfelügyelők rendszeresen látogatják s minden idejüket annak szentelik; mindenik kerület középpontján, a kormányzat egyik osztálya a tanügyi hivatal. Az országban hét mintaiskola (tanítképzede) van, melyek közül a legnevezetesebb csak négy éve alapított: ezek küldik szét a tanítókat az egész országba. Az innen kikérülő tanítókat mindenütt új iskolákat s osztályokat szerveznek, melyek szük-

a legújabb ideig közli az adóbevételek összegét. Mi csak századonként adjuk itt vissza az adó bevételek összegét. A 11-ik században volt a bevétel 400.000 font sterling, a 12-ikben 300.000, a 13-ikban 80.000; a 14-ikben 100—150.000, a 15-ikben már igen erősen változott: 1413—22-ig V. Henrik alatt volt 77.000; VI. Henrik alatt 65.000; 1460—83-ig 100.000; 1465—1508-ig 400.000; 1509—1546-ig 800.000; 1547—53-ig 400.000; 1553—58-ig 450.000; 1558—1602-ig 500.000 font sterling. És ezen időtől fogva az adóbevétel következő volt: I. Jakab alatt (1602—1622) 600.000; I. Károly alatt (1623—1647) 900.000; a forradalom és II. Károly alatt (1648—1684) 1.500.000 és 1.800.000; II. Jakab alatt (1684—1688) 2.000.000; III. Vilmos alatt (1688—1701) 4.000.000; Anna alatt (1701—1713) 6.000.000; I. György alatt (1714—1727) 7.000.000; II. György alatt (1727—1760) 8.500.000; III. György alatt (1760—1820) 15.000.000 és 70.000.000; IV. György alatt (1820—1830) 58.000.000; V. Vilmos alatt (1830—1837) 55.000.000; I. Viktória alatt (1837—1857) 55.000.000; 1860—1861-ig 70.280.000; 1864—1865. 70.313.436; 1869—1870-ig 75.434.252; 1874—1875. 74.921.873; 1875—1876. 75.625.000; előirányzat 1876—1877-re 78.000.000 font sterling.

Statisztikusok és östörténészek körében.

— Fővárosi tárcza. —

Mily hét!

Minden napja feledhetlen azok előtt, kik részt vettek változatos ünnepélyeiben, s napról-napra, nem: óráról-órára szilárdulni látták azon ujjonnan kovácsolt láncz gyűrűit, mely két nemzetközi gyülekezett jobbadára európai hírnevű tagjait szorosan összekapcsolja Magyarország fővárosával s a hazai tudomány képviselőivel. Valahogyan Julius Caesarnak elég volt megjelennie győzelemzokott legióival az ázsiai partokon, hogy megüzenhesse a héthalmu város lakosságának diadala híret a lakonikus szavakban: „Veni, vidi, vici”: azonképen elégséges volt körünkbe gyűjtenünk Európa tudományának fölkelte bajnokait, hogy elmondhassuk: láttunk, fogadtunk, győztünk!

Győztünk igenis, s e győzelem töbet használt Magyarországnak, mint bármely diadalmas ütközet, melyet hadvezérek stratégiai kombinációi s „névtelen hősök” bátorsága vinnak ki a véres fegyverjáték életnedű-szomjas porondján. E győzelem meghozta szomjas világrész tudomány képviselőinek elismerését s meleg sympathiáját. S a mi fő: nem a magyar szeretetreméltóság s vendégszeretetet kaptak döntő tényezők ezen diadal kivívásánál. A lakomák pezsgőmámora gyorsan elpárolog s a rokonszenv, melyet csupán a Champagne krétatalaján termelt habzó medü éleszt, rendszerint nem szokott hosszú tartamra lenni.

Amde közmondásos vendégszeretetünk csak segélyhad volt e nagy diadal kivívásánál. Az első sorban sokoldalú haladásunknak, tudásaink elismerést keltő törekvéseink, tudományos közintézeteink gazdag gyűjteményeink s fővárosunk fejlettségének köszönhetjük. Röviden: győztünk azért, mert meggyőztük Európa valamennyi fővárosából ide zárandokolt vendégeinket a magyar elem magas kulturai fejlettségéről.

Hol kezdeni azon sokszoros benyomások leírását, melyeket e hét ünnepélyeinek szemlélése közben szereztél?

A József-nádor emlékünnepély,

mely oly szerencsésen találkozott össze a két kongresszus tagjainak ittlétével, bemutatta vendégeinknek a diszbe öltözött magyar fővárost, mely kegyeletteljesen ment leróvni halála adóját azon férfi szobra elé, kinek a nemzet s a főváros annyit jót köszönhetnek.

Utolsó ízig sikerült ünnepély volt, melyhez hasonlót rég nem értünk.

A redoute lépcsőházában szeretted volna magad mellett látni Zichy Mihályt, Makartot vagy Matejkót, hogy futólagos vázlatot készítsenek a menetről, melynek festői szin pompája mesteri eszt megörökítésére lett volna méltó.

Toll fölötté halvány fogalmat nyújthat csak azon képről, melyet e lépcső azon pillanatban tárt előd, midőn végig suhogtak szőnyegén Klotild főhercegnő, s a belga királyleány — Klobur hercegnő — uszályai, s a főherceg után szakadatlan sorban, párosával, léptek lépcsőfokról-lépcsőfokra miniszterek, tábornokok, főurak, főpapok, konzulok s kongresszusi tagok, fényes díszöltözetekben.

A honvédtábornokok piros egyenruhája, a főpapok suhagó selyemtalárja, a főurak köcsagförgő, drágakövektől ragyogó mente- és kardkötői, a konzulok arany- vagy ezüstpaspomántos frakkjai, az orosz tiszték fehér lőszörtaraj által árnyalt sisakjai, a nagykeresztek széles szalagjai, a rendjelek, nyaklánczok és díszkardok ragyogása — mind ez elbűvölő szin pompával töltötte meg a nagy lépcsőházat, ughogy a freskók színe egészen elhalványodott mellette.

A József-ter pompás keretet-szolgáltatót a menet által nyújtott képhez, szabályos négyzetet képező magas házaival, melyeket lobogók, zöld lombhirlendők s szőnyegek díszítettek. S mindenütt ember ember hátán: a katonaság által képezett sorfalak mögött, az erkölyesek, az ablakokban, sőt a szédítő magasságu háztetőkön is!

Bent a sétányon a koronaörög szálas vitézei járultak hozzá a kép szingzagosságának élénkítéséhez régi magyar egyenruhájukkal. Sárga, középkori idomu sisakjaik s fénylő alabárdjaik kicsillámlottak a sétány bokrai közül,

melyet egészen megtöltött a lassan elhelyezkedő menet.

Levett kalppal, boldogult atyja ércszobrára szegezve szeméit, állt József főherczeg a virágokkal tele hintett szobortalapzat előtt, környezve viruló családjától.

S hogy megzendült dalárjakról s harogó katonazene által kísérvé Kölcsey gyönyörü himnusa, melynek hangjain fohászokodott egykor jobb jövőért az elnyomott magyar: bizonyára sok szívben nemesebb érzelmek hurjai rezegtek meg. Csodás varázsa is van nemzeti himnuszainknak! Láttam kigyulni egy mellettem álló ősz pap arczán a lelkesedés pirját, a mint betöltöttek a levegőt az „Isten áld meg a magyart” fohászszéri hangjait. Ah, s oly jól esett lelkemnek, hogy ez a tisztelőreméltó aggasztán, nem tudva leküzdeni nemes felhívulását, a dalárokkal együtt éneklé:

„Balsors a kit régen tép:
Hozz rá vig esztendőt,
Megbánhódté már e nép,
A multat s jövendőt!”

Magyar nemzeti ünnepély volt ez minden ízében. Nagyon jól illettek azért hozzá a kirendelt honvéd lovas és gyalog csapatok, melyek ünnepély végével elléptek a honvédelmi miniszter előtt, ki több honvédtábornok s az orosz főtiszték kíséretében foglalt helyet az eraszébetéri sétány északi kapujánál.

Már szó a mi szó: de el kell hinned, hogy a magyar katonát „jókedvűen teremtette az ur isten.” Caesar vagy Augustus Octavianus legionariusai nem vonulhattak végig délcegebb magatartással „triumphatorok” gyánat a római forumon; mint a hogyan a jobbadára csupasz képü honvéd-fikák s huszárok defilírozott tábornokaik előtt. Ugy tartotta magát mindegyik, mintha föl lett volna pöckölve...

Deideje, hogy ismét vendégeinkről szóljunk. A statisztikai kongresszus sétányja a Dunán vasárnap délután sikerült rendezését képezte a vendégeink tisztelőre rendezett szórakozásoknak.

Pompásan esillámlott a nap a Duna széles víztükre fölött, a midőn a föllobogózt gőzhajó elindult a lánchíd mellől. Programmszerűleg először is lefelé hajóztunk, hol az összekötő vasut hídja képezte sokszoros figyelem tárgyát.

A földézet szinte szűkké vált a nemzetközi társaság befogadására. Ott voltak mindannyian, kik a kongresszus büszkeségét képezik: Farr és Levasseur, Block és Correnti, Gneist és Semenov, Stein és Yvernés — francziák, németek, angolok, oroszok, svédek, olaszok, belgák, osztrákok, dánok, spanyolok s hollandok vegyesen. Egy darab Európa egy földézet keskeny területén.

S e polyglott társaság körében egy csomó honfitársunk szerepel udvarias ciceronék gyánat. Ott van Keleti Károly, tagadatlanul a legfelfogaltabb férfi Magyarországon ezidő szerint, Hunfalvy János, kinek komoly arca földérel, a mint egy svéd statisztikus magasztalón szól fővárosunk vonzó fekvéséről; Hollán tábornok, a ki nagyon összebarátkozott vendégeinkkel; báró Podmaniczky Frigyes, a ki a Duna-szabályozásról ad fölvilágosítást néhány statisztikusnak; Hieronymi, a ki visszajövet a Gellérthegy s a várdomb között elterülő völgy által nyújtott kép szépségére figyelmezteti a társaságot; Pompéry, a kit az idegenek spanyol hidalgónak tartanak, sat.

A táborti körház szomszédságában éljeneket rikkant felénk egy csapat lurkó, a kik ádami mezben fürdenek a folyamban. E látvány elmaradhatott volna, mert legkevésbé sem fővárosias. Hajónk visszajövet lassanként maga mögött hagyja a dunasor palotáját, a Margitsziget partjai mentén hajóztunk O-Budának, hol taraczkidurrogások s a parton összegyűlt lakosság éljenze üdvözlik a magyar főváros vendégeit.

A dunagőzhajózási társulat óriási gyártelepe ünnepélyes dísz öltözt. Zenekar harsoztatja indulót a szigeten, melyen gyári tűzoltók képeznek sorfalat, minden európai állam lobogóját tartva kezükben. Elms s vendégeinket kelemesen meglepő ötlet.

A társulat főb tisztviselőinek előzékeny kalauzólása mellett a kongresszus tagjai bejárják a rengeteg öntödéket, kovács- s lakatos-műhelyeket sat., melyekben kőnapokon száz meg száz gépkerek dühörög s nehéz kalapácsok lapitják, görbitik s ütök a vasat. Nem gyár, hanem

egész gyárváros a gőzhajótársulat e számtalan épülettől borított telepe.

Egy óra múlva visszatérünk a hajóra, melynek étermeben oszonnát kínálnak a vendégeknek. Úrülnek a jofajtájú villányival és somlyáival telt palaczkok, s mire a hajó hét óra felé kiköt a lánchíd mellett, a világ legvidékebb társasága hagyja el földézetét.

Borostyáni Nándor.

Az östörténelmi és embertani kongresszus.

Az ünnepélyes napok, melyekre évek óta csendesesen, az utolsó hónapokunk rohamos gyorsasággal készültünk, elérkeztek. A főrendiház termében néhány napra a tudomány ütötte fel tanyáját, s a méltóságos és nagyméltóságú főrendek helyén napok óta a nemzetiszin-csokros szellemaristokraczia ülésze.

A külföldi tagok közül néhányan már a mult hó utolsó napjain itt voltak, tömegesebben azonban csak szeptember első két napján érkeztek meg. Ezek előleges fogadtatása 3-án volt. Szeptember 4-én reggel a kongresszus megnyitására s a kiállítás megtekintésére gyűltek össze a nagyszámu hazai és külföldi tagok. Trefort miniszter üdvözlő beszédjének, Pulszky Ferencz magvas elnöki megnyitójának, s Rómer Flóris ösrégészeti mozgalmainkat s eddigi kutatásainkat felölélő titkári jelentésének méltó folytatása volt a kiállítás, mely, mint remeltük, mindenkit meglepett, bár a várakozást az időközben megjelent közlemények meglehetősen felszigálták. Hazai kiállításunk a legutolsó napokban több beces küldeménynyel növekedett. A zágrábi muzeum díszes arany s ezüst tárgyai mellett Mihályi János híres szarvassói aranytárgyai Pauer Iván cserépedényei. Barozay Éde egy minden tekintetben páratlan bronz csákánya s a b. Nyáry Jenő aggteleki ásatásai alkalmával lelt koponyák nevezeteseik.

Ugyancsak 4-ikén délután a főváros által a statisztikai kongresszus tagjai számára rendezett banketten vettek részt a külföldi tagok.

Az első ülésben, szept. 5-én, melyen Worsaae volt dán miniszter elnököl, az első értekezést Badányi Máttyás tartotta a haligóci barlang őskori leleteiről. Utána Warmbrandt az ausztriai, különösen a saslovitzi és zeiselbergi lősz barlangokról, hol az ember maradványok mamuth, rhinoceros, és iramgim csontokkal találtatnak együtt, — Zavisza gróf pedig a lengyel barlangok mamuthmaradványairól értekezett. Hosszasabb vitára adott alkalmat Capellini azon értekezése, melyben azon, nehányszor már szőnyegre hozott, de még eddig be nem bizonyított állítást elevenítette fel, hogy a geologiai harmad- vagy pliocen-korban már élt az ember. Állításainak igazolására egy harmadkorban élt Baluonoptus nevű, az Anvers folyó partján talált halmaradványt hozott fel, melyen emberkéz okozta karczolások láthatók. A vitában Evans, Broca és Seguro vettek részt. Utána Dr. Jaquini a Nièvre (Franciaország) mellett fekvő Sauvigni le Bois nevű áradmányban talált közsilánkjait mutatta be, miket ő a legrégebb kőkor maradványainak tartott. E tárgyak azonban határozottan későbbkoriak lévén, ellene Frank szóllalt fel, ki hasonló eszközöket csizolt tárgyakkal lett együtt Belgiumban s Franciaországban, Bordé abbé pedig Baye-ban. Ez ellenézet mellett bizonyít hazánk is, hol a legrégebb kőkorból még semmi emléket nem találtunk s szilánkot már is számos helyeléről ismerünk. Így maga Széll Farkas több száza nemöt állított ki Szélevényről, Lohoczky Tivadar Beregmegeyből, Mihályi István Romándról (Veszprémmegyeből). Az ülést Bertrandnak a kőkor chronologiájáról tartott értekezése zárta be.

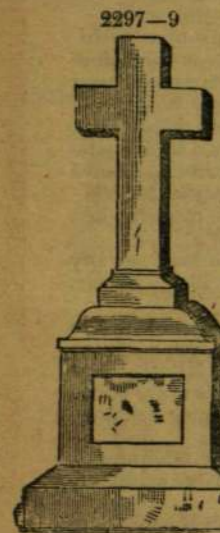
A második ülés délután 4 órakor Capellini elnökele alatt tartott. Először Szabó József egyetemi tanár értekezett a hegyaljai s görögországi obsidiánokról; utána a gyűlés legérdekesebb mozzanata: Broca tanár felolvasása következett. Egy olyan szokással ismertett meg bennünket, mely méltán illik a barbar korhoz. Ő ugyanis több koponyát mutatott be, melyeket Franciaország különböző vidékein u. m. Lozereben Champagneban s Páris környékén találtak, s melyek mindegyikének tetején egy erőszakosan keresztül tört lyuk van, melyen a koponyák, akár vallásos kegyeletből, akár hagyó-

57 határozat hármaszorosított sor, vagy annak helye egyszeri listával 54 krajczár; többzetű listával 10 krajczár. Bélyegző kőn minden listátás után 80 kr.

HIRDETÉSEK.

Kiadó-hivatalunk számára hirdetőnyelvet előadók: Hosszstein és Vogler Wallbecher No. 10, Mossa R. Seliertórák No. 2 és Oppelk A. Wollzele No. 22.

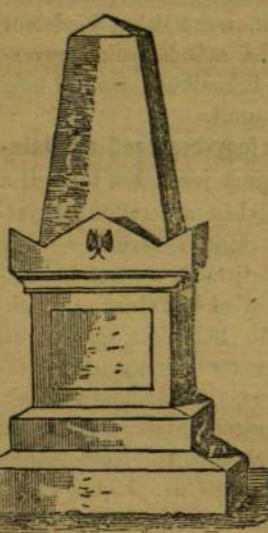
Grünwald Henrik

sírkő-raktára
Budapesten,
főher. Mária Valéria-utca 9. sz.,
Lévay-féle házban,
ajánlja gazdagon ellátott
síremlék szobor-raktárát

granit, vörös és szilészi márványból, valamint homokkőből, mindenféle alakban és nagyságban. Fentemlített munkák architektai rajz szerint legpontosabban készíttetnek és a lehető legolcsóbb áron szállíthatnak.

Mintarajzok kívánatra díjmentesen és ingyen küldetnek.

Legislegolcsóbb forrás
a következő özi és téli időnyre vásárlatokat tenni csak!

Grossmann József,

Budapest, király-utca 27.
a magyar koronához.

Rész	Méter
Sima, csikos és kockás ruhaszövetek	25-30 kr. 34-39 kr.
Angol lástra és balerón	27-40 35-52
Sima és c-ikos baige	36-45 46-58
Szines angol mohair	39-45 49-58
Ceikos moható selyem	ft 1.03-1.25 1.29-1.62
Fekete és szines noblesse	1.25-2.50 1.62-3.25
Fekete lyoni faille	2.00-2.60 2.57-3.35
3/4, 2/3, 1/2, rendkívül finom	— 60-1.41 — 78-1.80
7/8 ruha finellók és cheviott	1.10-1.50 1.40-1.92
Legjobb szines mosó-parketok	30 35 39-45
Fehér aszínor- és piqnet-parketok	25-35 33-45

Egyszerűs-mind ajánlom nagy gyári raktáramat rumburgi, creas- és fonal-vaszonból, 30 és 35 rőfös agy- és asztal-neműk, chiffon, gyapjú- és ripa-terítőket, csipke-függönyöket, franciaia creton- és perkalinetket, mint szintén minden a szakba vágó cikkeket igen olcsó áron.

Vidéki megrendelések azonnal pontosan teljesíttetnek, és minták kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek. 2253-4

Legislegolcsóbb forrás!

Izlés és takarékoság!

A legdiszesebb divatlap

BUDAPESTI BAZÁR

megjelen a Franklin-Társulat kiadásában.

Divatrészeiben a „BUDAPESTI BAZÁR“ ad minden számban mindennemű, a divat és női munka körébe eső illusztrációkat, szakértő magyarázatokkal és divattudósítással. Felváltva egyik számban nagy szabásúveket, másikkban eredeti természetes szabásúmintákat papírból kivágva. Gyönyörűen színezett divatképet — több alkalommal — minden számban. Minden, a divat, nőmunka és háztartás körébe vágó cikkeket végezt megrendelési küzbenjárás eszközzel a szerkesztőség, hová a megrendelési levelek utasítandók (Budapest szerviták háza III. emelet). Kedves előfizetőnőink a lapunkban foglalt számtalan öltönytípusokról szintén a szerkesztőséghez intézett megkeresésére: teljesen kivágtott szabásúmintát kaphatnak.

Szépirodalmi részében a „BUDAPESTI BAZÁR“ minden számban eredeti és fordított beszélyeket, költeményeket ismert nevé írók tollából. Érdekes mulattató és tanulságos tárcaicikkeket; a fővárosi élet szemléjét sat. A lap borítékján hírszékényben minden érdekesebb mozanatot a társasélet irodalom és művészet köréből. T. olvasónőinknek tört nyitunk hasznos és tréfás kérdésekre és feleletekre. A „Kis gazdasszony“ rovat megfelel címének. Szerkesztői levelezés, a divat körébe vágó hirdetések sat.

Király János, felülső szerkesztő.
Komócsy József, főmunkatárs.

Előfizetési ára:
Félévre 5 frt.
Negyedévre 2 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek a „BUDAPESTI BAZÁR“ kiadóhivatalához küldendők (Franklin-Társulat, Budapest, egyetem-utca 4. szám.)
Vidéki előfizetők legelőszörében postautalóval nyulnak csakbeérthetők.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Bélyeg- és illeték-szabályok.

A legújabb időig terjedő törvények és kormányrendeletek szerint átdolgozta

Dr. Mariska Vilmos.

Ára füzve 1 forint.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Ujabb

Magyar lantosok.

Petőfitől maig.
(Petőfi arcképével.)
Második bővített kiadás.
(18-rét, 348 lap) ára füzve 2 frt.
Diszkótés-on 3 „

Érintkezés az emberekkel.

Irta
B. KNIGGE ADOLF.
A tizenötödik javított kiadás után
NAGY ISTVÁN.
Két kötet.
A két rész egy csinos vászonkötetbe kötve 1 frt 80 kr.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

A törvénykezési rendtartáshoz tartozó Irománypéldák gyűjteménye.

Közéteszi
a „Jogtudományi Közlöny“ szerkesztősége.
A törvénykezési rendtartásnak szükséges kiegészítéssel szolgál ezen irománypéldagyűjtemény, mely a törvényrendtartás fejezeteinek és szakaszainak sorát követve, leggyakorlatibb és czélzesebb alakban nyújtja mindant, ami a perrendtartás szabályainak példákvaló felvilágosítására a megértésére szükséges.
Ezen példánytár ajánlatára elégségesnek tartjuk annak feleltetését, hogy ugyanazon mód szerint követte a volt eperjesi eskadári királyi országgyűlésminiszter által, — az osztrák eskadári királyi igazságügyminiszterium jóváhagyásával közzétett irománypéldák gyűjteménye.
(Nagy 8-rét, 392 lap.) Füze 2 frt 50 kr.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

Magyar KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensiv) kertgazdaság foglalatja, utmutató kalauz
a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, megemésítés, honosítás és virágos kert hasznonali mivélésére.
A kertészet minden rendű ügybarátinak, legkivált pedig kisebb földbirtokosok használatára.

Irta
FARKAS MIHÁLY.
(Számos a szöveg közé nyomott metszetekkel.)
Ára füzve 2 frt o. é.

Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel hazánk társadalmi és gazdasági viszonyaira, legkivált a kisebb földbirtokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a honi kertészkedő közönség figyelmét méltán kiérdemeli.

UJABB KÖLTEMÉNYEK.

Irta
VAJDA JÁNOS.
Ára füzve 1 frt 30 kr.

Költészetünk e legújabb termékről a napi esztől általában a legnagyobb elismeréssel szólott, s egyebek közt a „Pesti Napló“ f. évi július 13-ki esti lapjában kifejezést adott azon, az irodalmi körökben általános nézetnek, mely szerint Vajda János e legújabb kötetét tulszárnyalja még eddigi műveit is, és „a költő merész pályáján figyelemre méltó haladást jelez.“
„Az a világ — ugymond — melyben ő mozog, az a nyelv melyen ő ír, teljesen különbözik mindattól, a mit előtte költészetünk produkált, — de teljesen egyenrangú ezekkel. Vajda költészete haladás, fokozat, kiegészítés.“
„Vajda János csapongó heves fantáziája, korlátlan szenvedélye egészen magyar; elmékedése, látköre, színvonala teljesen világirodalmi. Ez a kötet nem képez ellentét benne, hanem inkább egymásba olvad. Ebben áll sajátsága, eredetisége.“
„A végítélet álma legerősebb nyilvánulása Vajda János forró phantazijának. Ehhöz hasonló képet nem bír költészetünk. Szakgatottságában, rohamosságában, sötétségében van valami zord nagyság“ stb.

Szalón-butorzatok

olcsók és szilárdak, közvetlen forrásból való megszerzésre nyújt alkalmat üzlet-telepem; csak az azáltal tehetővé azt az alábbi áron, hogy én azok saját készítője vagyok. 1 kanapé, 6 karszek ripszából 120 frt, gobelinből 135 frt, selyemből 150 frt; ép úgy kaphatók satin vagy cretonra alkalmas butorzatok is a legnagyob választékban. 2246
Terem: Váci körút, 61. sz., I. emelet, a templommal szemben. Karner József, kárpitos-mester.

JOHN ZIEGER Gráczbán

gummi-árúk gyári raktára
kivánatra ingyen és bérmentve küld kimerítő árjegyzékeket urak és hölgyek részére nélkülözhetetlen gummi-cikkekből. 2198

Dr. LENGIL FR. NYIR-BALZSAMA.

Már magában a növényi nedv, mely a nyírből, ha annak törzséből kiürítik, kifolyik, ember-emlékeset óta mint a legkiválóbb seplő-és ismeretes; ha még e nedv a föltaláló utasítás szerint vegyítson balzsammá készíttetik, majdnem csodás hatással működik.
Ha például assal az arca vagy egyéb bőrrészek este bekenetnek, már a következő reggelén allg csare vehető pikkelés valnak el a bőrtől, s az ezáltal vakított fehérré és gyöngédővé tétetik. Ezen balzsam elsimítja az arcon támadt ráncokat és himlő helyeket, és annak ifjai arca mint az; a bőrnék sárgaságot, gyöngédséget, frisséget kölcsönöz; seplőt, málfítokat, anyajegyet, az orr vörösséget, bőr atkákat és a bőr egyéb tisztátalanosságait a legrovidebb idő alatt eltávolítja. Egy koros ár, használati utasítással együtt 1 frt 50 kr., postán küldve 10 krajczár több. 1782-90
RAKTÁR: Pesten Török József gyógyszerésznél, király-utca 7. — Pozsonyban: Piszatory gyógyszerésznél, Mihálykapu.

EPILEPSIE Kécskén 380 hold

tiszai rét,
legelő s szántóföld f. é. Szt. Mihály napjától bérbe adandó. — A feltételek közöltemek Budapestben, Doák-tér 1-ső szám a., Harkányi ur irodájában. 2301

Epen most jelent meg a **FRANKLIN-TÁRSULAT** kiadásában Budapestben:

Karner-Novák kereskedelmi tankönyvei II.

Az egyszerű és kettős **KÖNYVVITTEL** TANKÖNYVE
iparosok, kiskereskedők és gyárosok számára
ugyszintén
a gyakorlati pályára készülőök öntanulására és iskolai használatra.
Teljesen átdolgozta
NOVÁK SÁNDOR,
keresked. közlekedésre képesített tanár, a budapesti kir. törvényszéki keresked. iskolai könyvek megvizsgálására állított hites szakértő.
ELSŐ RÉSZ:
A könyvvezetésről általában; az egyszerű könyvvitel minden mellék-könyvekkel, gyakorlatilag kidolgozott, illetőleg elkészült és beárolt példákval; a könyv-vezetésre vonatkozó törvényes határozatok.
Ára 1 frt 60 kr.

A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárban kapható:

ADOMA-TÁR.

Magyar népadomák, élczek és furcsa-öletek gyűjteménye.
(8-rét, 272 lap) füzve 80 kr.

A kereskedelmi törvény magyarázata.

Irta
Dr. SCHNIERER GYULA,
kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, a kereskedelmi törvény tárgyalására egybehívott értekezlet volt szakelőadója.
Ára füzve 2 frt 80 kr.

12 évi siker minden kétség fölé helyezé, miszerint **Theo tanár** **SZAKÁLL-HAGYMÁJA**
a legfőbb és legbiztosabb szer, a szép szakállnövekedés elősegítője.
Számítlanok, a legmagasabb állású férfiak közül is, szép szakállukat csak ezen szernek köszönhetik.
Ezen szer a szakáll növekedését gyorsan elősegíti úgy hogy 16 éves fiatal emberek is, a legrovidebb idő alatt teljes és erős szakállt nyertek általa, a melyet a bizonyítványok erőt bizonyítanak.
Mindkét számos semmirevaló hamisítás ugyanazon név alatt áruba bocsátatik, jó lesz arra ügyelni, hogy minden csomag a feltalálónak itten lenyomott pecsétjével legyen ellátva. Ára egy csomagnak 2 ft. 10 kr., postai küldéssel 10 krajczár több.
Schwarzbach, 1875. febr. 28.
Füzet József, gyógyszerész urak, Pragában.
Balvas közönségem a szakáll-hagymáért; az igen hatásoknak bizonyult be, és én mindenkinél a legjobb ajánlatom.
Hirt Károly J. s. k. építési vállalkozó.
Valódi minőségben kapható: Budapestben Török József gyógyszerésznél, király-utca 4. sz. Pozsonyban: Piszatory Bódog gyógyszerésznél, Mihálykapu.

A FRANKLIN-TÁRSULAT magy. irod. intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4) megjelent és kapható:

Jókai Mór munkái 95-97.

Népszerű kiadás.
Az elátkozott család.
Regény.
Második kiadás.
Három füzet. — Ára füzve 1 frt 50 kr.

A valódiság biztosítása mellett!

Dr. Suin de Boutemard
FOG-PASTAJA,
1 és 2 csomagokban, ára 70 és 35 kr.
A fogaknak és foghúsnak legelőssőbb, legkényelmesebb és legmegbízhatóbb tisztító és fertőtlenítő szere.

Dr. Béringuier
KORONA - SZESZE,
(vagy a kölni víz quintessenciája),
1 üvegcse ára 1 frt 25 kr. és 75 kr.
Legkiválóbb minőségben mint kitudó szagos- és mosó-víz és pompás gyógyerejű segélyszer.

Dr. Béringuier
NÖVÉNYGYÖK-OLAJA,
megpróbálva mint megbízható és olcsó szepítőszert a haj- és szakáll fertőtlenítésére és szepítésére a haj-alkalmanat fejkorpa- és bőrmoh-képződés megakadályozására. Egy üveg 1 forint.

Dr. Hartung
növény-hajkenőcse,
élesztő és tápláló nedvek és növény-alkatrészekből a haj-növényt újraélesztésére és föllevenítésére, á 85 kr.

Dr. Hartung
Chinahéj-olaja,
a legjobb chinahéjnak balzsamos olajokkáli főzéséből, a hajfenntartására és szepítésére; á 85 kr.

Valamennyi fentebb elősorolt szabad. cikk. kapható.

PESTEN: Török József, gyógyszer, a sz. lélekhez; **Jesovits M.,** gyógyszer, a magy. királyhoz; **Schola János,** városi gyógyszer; **Kiss K.,** gyógyszer, a Kigyóhoz; **Satupa G.,** gyógyszer, a sz. tőrön; **Wlassik Ed.,** gyógyszer. Továbbá **BUDAŰN:** az ud. gyógyszerárban, és **Láth P.,** gyógyszer. Tabánban. **6-BUDAŰN:** **Bakasi A.,** gyógyszer, és **Frochaska J.** kereskedésében.

Alsó-Kubla: Schlesinger Simon.
Arad: Elias Armin, Goldstein H.
Baja: Kleinauc és Babocs.
Balassa - Gyarmath: Havas Gyula, gyógyszer.
Berettyó-Ujfalu: Vas Jenő.
Brezobánya: Zörnialb G. örökösai gyógyszer.
Csáktotya: Káráz A.
Csernovitz: Schirich J. gyógyszer.
Gölcshovaski J.
Debrecen: Casnak J., Geréb J.
F. Berghofer Istv. dr. Rothschneck E. gyógyszer.
Eger: Piller József.
Eszék: Dienes J. K. gyógyszer.
Farszt: Hirsch David.
F. István: Nádháza Pál.
Gölnicz: Fischer K. E.
Gyöngyös: Vozáry T. gyógyszer.
Gy. Szt. Miklós: Fröhlich E., Oláh F.
Győr: Némethy P.
Gyula: Orlei Istv. gyógyszer.
H. Bözörmény: Lányi M.
Igló: Hatis János.
Ipolytúr: Winter Sándor.
Kaloosa: Horváth A. gyógyszer.
Kaposvár: Kohn Jakab.
Kassa: Eschwig és fia, Quirfeld, Münster Gyula, Strauss. | D. Megay G. A., Wandraschek K. gyógyszer.
Kecskemét: Molnár János gysz.
Körmärk: Scherfel Kornél gysz.
Kovács: Belloni A.
Léva: Bolemann E. gyógyszer.
Lippa: Csordán Sándor.
Liptó-Szt. Miklós: Balló Lajos.
Liptó-Bradec: Lányi A. gysz.
Luzowicz: Plichta Lajos gysz.
Lőcs: Klein Sándor.
Lubló: Glaz J.
Lugos: Schiessler Ant. fia.
Magy. Fehérlételek: Feigl F.
Magy. Hradisch: Grigar F.
Magyar-Uvár: Csáth S.
Makó: Nagy Adolf, gyógyszer.
Marczali: Izsi Sándor.
M. Vasárhely: Fogarasy J.
Rozsnyó: Feymann A.
Miskolc: Pasteiner F., Mahr F. a fekete kutyá-hoz.
Munkács: Horvitz S.
Nadworna: Dziembowski gysz.
Nagy-Bánya: Haracsek József.
Nagy-Beeskerek: Illievich T.
Nagy-Kálló: Mandl Salomon.
Nagy-Kanisza: Rosenfeld Ad.
Bachrach J. H.
Nagy-Károly: Schüberl K.
Nagy-Mihály: Albrecht Edé. | Nagy-Rőze: Nandrássy M.
Nagy-Szeben: Albrecht A. és Stengel Sam.
Nagy-Szombat: Henfal K. F.
N. Váradi: Janky J., Perlitz L.
Német-Bogán: Brayer Ad.
Nyíregyháza: Pavlovitz Em. Haulf-Lajos.
Nyitra: Kovács J. gyógyszer.
Óroszháza: Medveczki gysz.
Pancsova: Subbotits S. A.
Pápa: Bermüller József.
Pécs: Zsolnay E. és V., Zach K., Lech ser testv., Kovács gysz.
Pozsony: Henrici F. gyógyszer.
Keszler J. gyógyszer., Grossmann A. F., Fischer János utódlai.
Putnok: Fekete F. gyógyszer.
Rima-Szombat: Smko F.
Rozsnyó: Hammerschmid J. gyógyszer.
Sassán: Mike A. gyógyszer.
Segervár: Miasbacher és fia.
Selmecz: Dimák J. E.
Seps-Szt. György: Bankó és Csutak.
Siklós: Holmik ösv. gyógyszer.
Soprony: Mezey A. gyógyszer., Ruckert D. gyógyszer.
Szabadka: Farkas J. | Szamos-Ujvár: Plasch D. gy.
Szarvas: Ráhy V.
Szászsebes: Waiszfeld ösv. és Baumann Reinhardt J. K. gysz.
Szathmár: Jakó M., Héder S.
Szeged: Baue: József Meák Gy. Barsay Károly gyógyszer.
Sz. Udvarhely: Kanutz A. gysz.
Székelyfehérvár: Karl József.
Szendrő: J. gyógyszer., Pintas Zs.
Szepes-Szombat: Hensch E.
Szepes-Várallya: Steller Nánd.
Szoboszló: Sik László.
Szilyér-Váralya: Weisz M.
Temesvár: Jahner K. M. gysz.
Emmer F., Pecher J. K. gysz., Pajkiss J. Pap J. gyógyszer., Trencsén: Gross Zaigm.
Uj-Bécs: Wellacha József.
Uj-Vidék: Stefanovits L., Koda D., Fuchs Ignác és fia.
Vág-Ujhely: Zeller Emil.
Varnsdorf: Gal A., gyógyszer.
Vercecz: Fuchs J., Moldoványi A. gyógyszer.
Veszprém: Guthardt fia.
Zenta: Wuits testvérek.
Zombor: Popics J., Falcione Gusztáv.
Zolyom: Stech Lajos, gyógyszer. |
|--|---|--|--|

Óvás! Újabb időben ismét — névszerint **Dr. Borchardt** illatos növénysszappanja és **Dr. Suin de Boutemard** fogpasztájából — külsőleg csalogásig hasonlító, értéktelen hamisítványok tűnnek föl: az ilyen csalásoktól óvjuk ezikkeink fogyasztóit egyrészt, hogy magukat kártól megóvhassák, másrészt pedig 25 év óta a legjobb hiteltelnek örömdő készítményeink jó hírnevének érdekében, s kérjük bevásárlásnál pontosan ismeretes eredeti csomagolási módunkra ügyelni.

Raymond és Társa, mű-vegyszerek, illatszer-gyártók és ca. k. szab.-tulajd. Berlinben. 1817

Dr. Borchardt orvostudor
NÖVÉNYSZAPPANA,
a bőrszűz szepítésére, megpróbálva minden bőrszenny ellen, valamint különösen sikeres mindennemű furdónál. Eredeti csomagokban á 42 kr.

Dr. Béringuier
növényi hajfestő-szere,
(tokban, kefésekével és csészével, teljes készület, ára 5 forint.)
Mint a czédnek csalhatatlanul megfelelő és egyáltalán ártalmatlan; valódi fest, minden tetszés szerinti árnyalatban.

Dr. Lindes tanár
NÖVÉNYI RUDAS-HAJKENŐCSE,
fokozza a haj fényét és ruganyosságát s egyúttal a hajszálardán tartására is alkalmas; egy eredeti darabnak ára 50 kr.

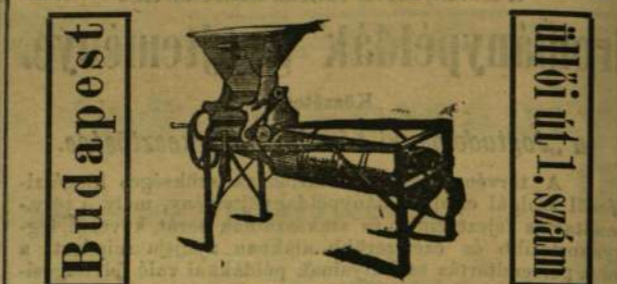
Balzsamos olajcsgyó - szappan,
mint enyhe, hatályos naponkinti mosó-szer, még a legyöngédebb bőrű hölgyek és gyermekeknek is a legjobban ajánlható.
Egy eredeti csomagnak ára 35 kr.

LEDER TESTV.
(1. rendű gyógyszerészek Berlinben)

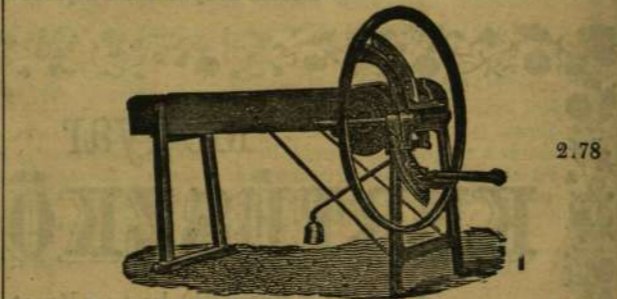
balzsamos földimogyoró-olajszappanuk,
igen enyhe, szepítő és fricító mosó-szer, különösen gyöngéd bőrszűz hölgyek és gyermekek számára, továbbá sárga, durva, fősorosodott bőrű egyéneknek. 1 drb 25 kr., 4 db: magában foglaló csomag 80 kr.

valódi minőségben a következő magyarországi raktárakban kapható:

ROBEY ÉS TÁRSAI

Budapest
ajánlják kitünő
38. szám. — 1876.
konkoly választó,
szőrő- és szelelő-röstáikat,
2 lovas sorvető-gépeket,
szőrva vető-gépeket,
szecska- és répa-vágókat,
és minden más, a gazdasági gép-szakmába vágó eszközöket, melyekből nagy készletet tartanak

Képes árjegyzékkel és bővebb tudósítással szívesen szolgálnak
Robey és társai.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
magyar irodalmi intézet kiadásában (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám)
megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

A véres pénz.
Regény.
Irta
WILLIAM COBB.
Fordította
CSUKÁSSI JÓZSEF.
Ára füzve 1 forint.

FIEDLER IGNÁCZ.
A telekkönyvi törvény
gyakorlati alkalmazása.
Harmadik kiadás. Füzve 2 frt. 40 kr.

Az osztrák-magyar birodalom
hadseregnek szervezete.
A m. kir. honvédelmi miniszter által 80119/1 E és 1875. számú rendelettel elfogadott
tan- és kézikönyv.
Irta
Sztráva Miklós,
m. kir. honv.-százados és tanár a m. kir. honv. Ludovica-akadémiában.
Első füzet: **Készítés harsereg.**
Második füzet: **Honvédség.**
Ára a két füzetnek 4 frt.

VASÁRNAPI UJSÁG
Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONSÁGOK** együtt: egész évre ... 12 frt, félévre ... 6 *
Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG:** egész évre ... 8 frt, félévre ... 4 *
Csupán a **POLITIKAI UJDONSÁGOK:** egész évre ... 6 frt, félévre ... 3 *

38. szám. — 1876. Budapest, szeptember 17. XXIII. évfolyam.

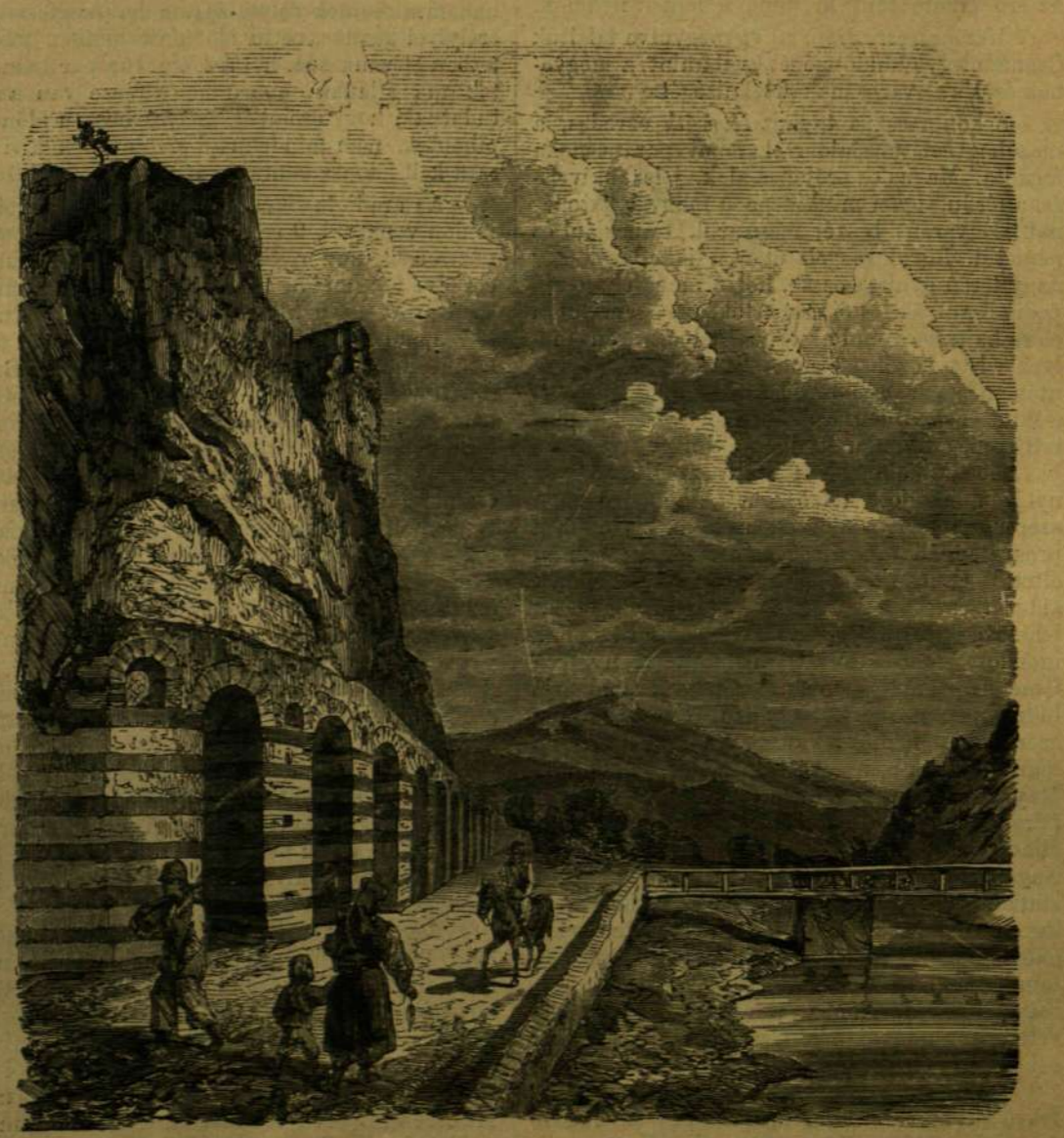
A IX. STATISZTIKAI KONGRESSZUS
TAGJAINAK KIRÁNDULÁSA.

A STATISZTIKUS a rendelkezésre álló számokat csak akkor csoportosíthatja helyesen, s azokból a jelent akkor ismerheti meg alaposan, valamint az elért fejlődést akkor ítelheti meg jól, ugyszintén a jövőre akkor vonhat megbízható következtetéseket, ha az országot, melyre a számok vonatkoznak, eléggé ismeri, nemkülönben az állami életet és a társadalmi viszonyokat, melyekre a számok vonatkoznak, behatóan tanulmányozta. Ezekből folyólag a statisztikai kongresszusokkal egybekötött kirándulások — noha első pillanatra a szórakoztatás jellemében tűnnek fel — a statisztika tudományos fejlesztésének tekintetében nagy fontosságúak. Ennélfogva midőn az forgott kérdésben, hogy a IX. nemzetközi statisztikai kongresszusnak, nevezetesen a külföldi tagoknak Magyarországot bemutassuk, figyelemmel kellett lennünk arra, hogy vendégeink az ország azon vidékeit tekintsek meg, melyek fogalmat nyújtanak az államunk és társadalmunk alapját képező tényezőkről.

Ezen IX. nemzetközi statisztikai kongresszus szervezésének lelke **Keleti Károly**, országos statisztikai hivatalunk főnöke volt, s az ő szakértelmének, buzgóágának, erélyének és tapintatosságának oroszlánrésze van abban, hogy a kongresszus kiválóan sikerült. Egy részről fel tudta fokozni a külföldi statisztikusok bizalmát országunk iránt, nemkülönben bizalmat tudott ébreszteni statisztikusaink tevékenysége irányában; más részről itt beföldőn a kongresszus körébe tudta vonni mindazokat, kikben meg volt a jóakarát és képesség arra, hogy a kongresszus sikerüléséhez egyik vagy másik tekintetben hozzájáruljanak. Ekkép elértük azt, hogy a budapesti statisztikai kongresszus tudományos eredmény tekintetében a legeredményesebbek közé tartozik. Végre Keleti Károly érdeme, hogy a kongresszus tagjai Magyarország oly vidékeit látták, hol magas fokon áll a földművelés és igen előre haladt az állattenyésztés, hol igen kifejtett a bányászat és az ipar, hol szép és gazdag városok, s rendezett községek vannak, hol a természet szépségei bámulatra készítetik a szemlélőt. Szóval a statisztikai kongresszus tagjai előtt oly kép tárult fel, mely egyfelől fölébreszti a költői érzéket, míg másfelől az értelem és munka vívmányai által lekötö a figyelmet.

külön vonattal indultak el Budapestről. A be rendezés igen kényelmes volt, a mennyiben minden kocsiosztályba 2—2 személy helyezettett el, s így az éjt nyugalmasan alva lehetett tölteni.

A vonat Hatvan, Szolnok, Mező-Tur és Csaba felé ment, s reggel öt óra felé a legszebb alföldi reggelek egyikét láthattuk. A magyar alföld végtelen rónája terült el előttünk fáktól környezett tanyáival, gazdag szántóföldjeivel, részben még lábón álló természettel, sűrű egymás mellett levő kizsákkal és a réteken legelő nyájakkal, mindez megvilágítva a hasadó hajnal fénye által, mely a felkelő nap helyén megragadó veres színben mutatkozott. A látvány oly gyönyörű és

RÓMAI VIZVEZETÉK ORSOVA ÉS MEHÁDIA KÖZT.
A STATISZTIKAI KONGRESSZUS KIRÁNDULÁSA.

Az ég intése
volt, hogy én egész váratlanul egy barátom által **Orlics Rudolf** mennyiségtanár, Berlin, S. W., Wilhelmstrasse 127,
aldásos működéséről
tudomást nyerek. Én említetkez fordulék s egy játékos utasítást kap am, melylyel már az **első húzásom**
eternot
csináltam.
Bielitz. Hoffmann Emilia.
2269

A FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest, egyetem-utca 4-ik szám a.) megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

PÉNZÜGYTAN.
Irta
MATLEKOVITS SÁNDOR,
oszt. tanácsos a kereskedelemügyi miniszternek.
Második teljesen átálgozott kiadás.
Ára füzve 1 frt 50 kr.

Kiadja és nyomtatja Franklin-Társulat Budapest, egyetem-utca 4. j